

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ คุณวันพระนะ เวลาวันพระ ประเพณีนี้ เมื่อคืนมีงานเลี้ยงดั่งมาก ประเพณีของ เขา ถ้าไม่ทำ ไม่ทำตามประเพณีมันก็เหมือนค้อยค่า ไม่เสมอหน้าสังคม สังคมต้องทำกันอย่างนั้น ต้องให้เสมอกันในสังคม ประเพณีเป็นอย่างนั้น

คุณติ รัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญของเมืองไทยนี้ดีมากเลย เขียนไว้เป็นตัวอักษรนะ เป็นตัว กฎหมายเลย แต่บังคับใช้ ไม่บังคับใช้โดยสมบูรณ์ อย่างทางยุโรปเขา อย่างเช่นประเทศอังกฤษ รัฐธรรมนูญเขา เขาไม่มีตัวอักษรนะ เป็นประเพณีไง ทำตามๆ กันมา แต่ผิดจากประเพณีนั้นเขา ยอมรับไม่ได้ ไม่มีตัวอักษรบังคับนะ

นี่ประเพณีเป็นแบบนั้น ประเพณีคือการทำต่อเนื่องกันมา ชับซ้อนกันมา แต่ในกาลามสูตร ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไม่ให้เชื่อแม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดนะ ไม่ให้เชื่อๆ ประเพณีมันเป็นเรื่องของโลกๆ ว่าให้เราเป็นอยู่กันด้วยความสงบสุขในสังคมนั้น สังคมนั้นสงบสุขเพราะอะไร เพราะประเพณีเกิดจากจินตนาการความตริคของผู้ที่ว่าเป็น นักปราชญ์ เห็นไหม ประเพณี แล้วครูบาอาจารย์ศึกษาจากพระไตรปิฎกมาก็ทำตามๆ กันมาเป็น ประเพณี จนยอมรับกันเป็นประเพณี

สิ่งที่เป็นประเพณีเป็นเรื่องจากภายนอก แต่เวลาพระไตรปิฎกนี้เป็นหลัก เป็นกลาง ทุก ศาสนา ทุกชาติ ทุกภาษา อ่านพระไตรปิฎก เวลาแปลพระไตรปิฎกเป็นภาษาบาลี แปลเป็น ภาษาอังกฤษ แปลเป็นภาษาเยอรมัน แปลเป็นภาษาไทย แปลเป็นภาษาต่างๆ นี่ต่างคนต่างอ่าน พระไตรปิฎก แต่หลักของพระไตรปิฎกนี้ใครอ่านออกไหม

ดูอย่างเช่นเขาสร้างสนามบิณสูวรรณภูมิ นี่อ่านข่าวแล้วคิด คิดแล้วมันสังเวช สังเวชว่าจ้าง เขาออกแบบนี้เป็นพันๆ ล้าน หลายๆ พันล้าน แล้วก็มีการก่อสร้าง เวลาก่อสร้างเสร็จ จ้างเขา ออกแบบนะ แล้วก็จ้างเขาอ่าน เพราะอ่านไม่ออก อ่านแบบไม่ออกนะ พอหมดเวลาของเขา ก่อสร้างไปไม่ได้ ทำไมสร้างไม่ได้? เพราะอ่านแบบไม่ออก ไปจ้างเขาอีก ๒๐๐ ล้านบาท มาอ่าน แบบนั้น

พระไตรปิฎก นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้เพื่ออะไร วางธรรมเข้ามาจับหัวใจใจ เราว่าเราจบเปรียญ ๕ ประโยค ๑๐ ประโยคนะ อ่านพระไตรปิฎกทะเลบูรโปรงหมดเลย เข้าใจพระไตรปิฎกหมดเลย แต่ไม่ได้ชำระกิเลสแม้แต่นิดเดียวเพราะอะไร เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้วางนะ วางธรรมไว้ลึกลับกว่านั้น ลึกลับ เราอ่านภาษา เห็นไหม เราอ่านภาษาออก เราตีความออก ตีความออกประสาเราไง แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ให้ลึกเข้ามา

เขาว่า “ทำไมพระปฏิบัติต้องชอบพูดว่า กายนอก กายใน กายในกาย พุคมาจากไหน กายมันก็อันเดียวกันนี่แหละ นี่คือกาย ทำไมมีกายนอก กายใน”

กายนอก กายในสิ เพราะอะไร เพราะมรรคหยาบ มรรคละเอียด

คูสิ ดูอย่างที่ว่าพื้นฐานเราดี ถ้าเราเรียนอนุบาลมาดี พื้นฐานเราดี เราเรียนสูงขึ้นไปนี่เราจะมีหลักเกณฑ์ของเรา ถ้าพื้นฐานเราไม่ดีละ พื้นฐานเราไม่ดี เวลาขึ้นไป เหมือนการสร้างตึกเลย ถ้าสร้างตึกเราไม่ลงเข็ม ที่ดินอ่อนนะมันจะล้มได้ เราห่วงแต่การสร้างตึก เราต้องการให้ตึกเราสวยงาม เราจะทาสีตึกของเราให้มีความสวยงาม แต่เราไม่ดูรากฐานของตึกเลย เราไม่ดูเสาเข็มที่ฝังไปในดินเลย

นี่ก็เหมือนกัน ทาน สีล ภาวนา ทานว่าเป็นของหยาบๆ ของง่ายๆ นี่แหละ ทานนี้ แต่ทานนี้คือการฝึก ฝึกฝนใจ ถ้ามีการให้ทาน มีการให้ประเพณีวัฒนธรรม มีการให้ทาน นี่ทำได้ มีการให้ทาน นี่พื้นฐานใจ ถ้ามีพื้นฐานอันนี้ ความให้ภัยกัน ความเห็นอกเห็นใจกันมันจะเกิดขึ้น ถ้าความเห็นใจนี้ พื้นฐาน นี่เข็มปักลงไปหัวใจ

ถ้ามีเข็มปักลงไปหัวใจ เวลาเราทำบุญกุศล คนศรัทธานี้ศรัทธามากนะ ทำด้วยความเมตตา ทำด้วยความเคารพ ทำด้วยความเคารพนะ เวลาเราไปให้เขา ให้ทานนี้เราเป็นผู้ให้ เราต้องมี

ศักยภาพมาก ใครก็ต้องยินยอมเรา เห็นใหม่ ทางโลกเวลาเราไปบริจาคทาน เขาจะต้อนรับ เขาจะ
ทำอย่างดีเลย นี่ให้ทาน เขามีศักยภาพของเขา

แต่เวลาให้ด้วยความเคารพ ไปหาครูบาอาจารย์นี้เรากลานเข้าไปนะ ทั้งๆ ที่เราไปให้นะ
เรามีศรัทธามาก เราทำด้วยความเคารพไง ด้วยความเคารพนี้หัวใจมันต่างกัน ต่างกันตรงนี้ บุญ
กุศลต่างกันตรงนี้ ต่างกัน เห็นใหม่

ประเพณีวัฒนธรรมเดียวกันเวลาให้ทานกันต้องมีบัตร มีหางบัตรนะ มีหางบัตรเพื่อจะไปจับ
รางวัลกัน มีการล่อมีการอะไรเพื่อจะไปทำทานกัน นี่บุญมันก็น้อยลง เพราะอะไร เพราะเรา
ศรัทธา ความเปิดของใจมันไม่เหมือนกัน ความเปิดของใจ เห็นใหม่ เราทำบุญเพื่อสนุกสนาน
ทำบุญเพื่อจะได้จับหางบัตร เพื่อจะได้รางวัล

แต่ด้วยความเคารพ เราเคารพเพราะเรามีศรัทธา เราเปิดใจทั้งหมดเลย ถ้าไป ใจเราเปิดมาก
ขนาดไหน เจตนาอันนี้มันพาให้ใจดวงนี้ไปเกิดดีที่สุด เพราะอะไร เพราะมันเปิดกว้าง ความอึด
แอมของมันจะมีมหาศาลเลย นี่ด้วยความเคารพ

เราไปทำบุญในวัดเดียวกัน เราคูสิ ศรัทธาถ้าเขามีศรัทธาความเชื่อจากหัวใจของเขา เขาทำ
แล้วเขาจะมีความสุข แต่คนที่ทำแต่เป็นเหตุผลที่ว่าเห็นเขาทำก็ทำตามเขา มันไม่เข้าถึงหัวใจใจ
ความสุขมันก็น้อยกว่าเขา เห็นใหม่ นี่แค่เริ่มเสาชემนะ เสาชემคือพื้นฐานของใจ ถ้าพื้นฐานของใจ
อันนี้ยังมี ถ้ามีศรัทธา มีความเชื่อ มันเคารพ มันอ่านพระไตรปิฎกมันก็อ่านไปอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าไม่มี
ความเชื่อนี้อ่าน “พระพุทธเจ้ามีจริงหรือเปล่านะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีหรือเปล่า
พระพุทธเจ้านี้มีตัวตนหรือเปล่า” คิดกันขนาดนั้นนะ

ทางวิทยาศาสตร์ ตอนนี้ทางวิชาการเขาเจริญมาก เขาทำวิจัยศาสนา นี่ทำวิจัยศาสนา เขา
วิจัยนี้ ทางวิชาการจะวิจัยขนาดไหนก็ได้ จะวิเคราะห์ขนาดไหนก็ได้ แล้วเอากิเลสเข้าไปจับใจ
“องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ โคนปฏิวัติมาก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ออกจาก
พระราชวังเพราะว่าโดนเขาจับใส่”

นี่ในตำรามืออย่างนั้น มีว่า “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสละราชสมบัติออกมา สละ
ออกมา หนีออกมา”...หนี ไม่ใช่หนีเพราะโดนเขาจับใส่ หนีเพราะหนีความผูกพันของใจของ
ตัวเอง ใจของตัวเองนี่ ราหูลเกิดแล้ว ไม่กล้าเข้าไปมองเลย ถ้าไปมองราหูล นี่มันจะออกไม่ได้

เพราะความผูกพันกับลูก มันจะรักมาก ลูกเพิ่งเกิดเดี๋ยวนี้แหละ แล้วเราจะสละออกไป หัวใจมันหาเหตุหาผลมาพอสมควรแล้ว แล้วลูกเกิดนี้ไม่กล้าเข้าไปมอง หนี หนีเพราะกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันจะยึดใจดวงนี้ให้ติดกับราชวังนั้นให้ออกมาไม่ได้ หนีเพราะหนีความรู้สึกของตัวเอง ไม่ใช่หนีเพราะเขาขับไล่ไล่ส่ง

เห็นไหม ถ้าคนไม่พิจารณา ถ้าคนไม่เข้าใจเรื่องของกิเลส เรื่องของความทุกข์ความสุขในหัวใจจะไม่เข้าใจสิ่งใดเลย จะเห็นแต่ว่าเรื่องของโลก เห็นแต่เรื่องของวัตถุ เรื่องของผลประโยชน์ เรื่องของสิ่งต่างๆ นี่มันเป็นเรื่องความหยาบๆ

แล้วพอมันละเอียดเข้ามา นี่อ่านพระไตรปิฎกออกใหม่ ถ้าอ่านพระไตรปิฎกออก อริยสัจจะเข้ามาตรงนี้ เข้ามาตรงที่ว่าใจจะย้อนกลับเข้ามาถึงอริยสัจ “ทุกข์” ทุกคนบ่นว่า “ทุกข์ ทุกข์” ทุกคนบ่นหมดเลย แต่เรากล้าพูดได้ว่าไม่มีใครเคยเห็นทุกข์แม้แต่คนเดียว เห็นแต่เวลากิเลสมันขับไล่ใจของมันนะ มันบีบบี้สี่ไฟหัวใจแล้วนะ มันขับมันถ่ายไว้ในหัวใจแล้วมันก็ไปแล้ว มันเป็นอดีตอนาคตไปแล้ว แล้วเราค่อยไปรำพึงรำพันว่าทุกข์มากๆ นี่เพราะเราไม่เห็นเหตุแห่งทุกข์ เราถึงไม่เห็นทุกข์ เราเห็นแต่สิ่งที่ว่าทุกข์มันขับถ่ายทิ้งไว้ด้วยความไม่พอใจ เพราะจิตมันกระทบมันมีความคิดเกิดขึ้น เราคิดถึงใคร เราผูกพันใคร ความคิดเกิดขึ้นมา นี่มันถ่ายแล้ว พอมันถ่ายแล้วเป็นอารมณ์ความรู้สึก เราก็ไปเอาอารมณ์ความรู้สึกนี้มาเป็นความทุกข์ เราไปเอาอาการของทุกข์ เอาวิบากของผลของมันมาเป็นทุกข์ของเราไง เราถึงไม่เห็นทุกข์ เราถึงต้องทำความสงบของใจเข้ามา

การอ่านพระไตรปิฎกอ่านไม่ออกเพราะเหตุนี้ เหตุเพราะว่าไม่เคยไปเห็นอาการของใจของตัวเอง ไม่เคยเห็นการขับไล่ของกิเลสที่มันขับไล่ในหัวใจของเรา มันบีบบี้สี่ไฟในใจของเราเอง แล้วสัตว์โลกเป็นอย่างนี้ทั้งหมด ดวงใจที่เกิดเป็นมนุษย์ทั้งหมด เกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นอินทร์ เป็นพรหม มีกิเลสบีบบี้สี่ไฟอยู่ทุกดวงใจ ทุกดวงใจที่เกิดในวัฏฏะนี้จะต้องมีวิชาอยู่ในใต้ถุนของมารทั้งนั้น อยู่ในใต้ถุนของพญามาร เจ้าวัฏฏะนี้มันควบคุมอยู่ทั้งหมด แล้วเวลาอ่านพระไตรปิฎกมันก็เอาอย่างนี้อ่าน มันถึงอ่านไม่ออก อ่านไม่ออกหรือ อ่านไม่ออก อ่านไม่เข้าใจ

ถ้าอ่านไม่ออก อ่านไม่เข้าใจ ก็ตีความกันไป แล้วไม่สะท้อนใจ ถ้ามันสะท้อนใจ พระที่บวชเข้ามาแล้วศึกษานี้จะไม่ประพடுத்தินเหลวไหลอย่างนี้หรือ เพราะอะไร เพราะมันกลัวกรรม มันกลัวเหตุ มันกลัวกรรม บาปอกุศล มันกลัวตกนรก กลัวตกอเวจีของมัน

แต่นี้เพราะมันอ่านไม่ออก พอมันอ่านไม่ออกมันก็ไม่สะเทือนใจ อ่านจบ ๕ ประโยค ๑๐ ประโยคขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่ก็ทำตามกิเลสไง กิเลสขับไล่ไป นี่ถึงว่าอ่านไม่ออกเพราะเหตุนี้ อ่านไม่ออกเพราะการกระทำนั้นมันฟ้อง มันฟ้องว่าอ่านพระไตรปิฎกไม่ออก อ่านไม่ออกมันถึงไม่ตั้งใจในหัวใจ แล้วมันไม่สามารถเข้ามาชำระกิเลส เข้ามาต้านทานความต้องการค้นหาความทะยานอยากของใจ

เห็นไหม ค้นหาความทะยานอยากของใจนั้นคือสมุทัย สิ่งที่สมุทัยเกิดจากใจแล้วมันขับไล่ใจดวงนี้ออกไป นี่ตัวเหตุแห่งทุกข์ แล้วมันขับไล่อยู่ในใจ แล้วใครไปเห็นทุกข์ล่ะ? ไม่มีใครเคยเห็นทุกข์ ถึงแก่เหตุแห่งทุกข์ไม่ได้ ถึงทำถึงที่สุดของทุกข์ไม่ได้ ถึงไม่เห็นทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคถึงไม่เกิด ความเป็นไปของมันไม่เกิด สิ่งที่ไม่เกิดอย่างนี้มันจะไม่เป็นประโยชน์กับสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภณา นี่ต้นไม้ในป่า ในป่ามันต้องมีต้นไม้ที่ว่าเป็นต้นไม้ที่ว่าเป็นต้นไม้แดงไม้ต่างๆ ไม้ประโยชน์บ้าง แต่ไม้เบญจพรรณก็มีมหาศาล เปลือกของต้นไม้จะรักษาต้นไม้ที่นั่นไว้ นี่วางธรรมไว้ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ก็อย่างนี้ไง เปลือกกะ เปลือกๆ ก่อน แล้วถ้าเปลือกนี้มันพัฒนาตัวของมันเอง มันจะเป็นกระพี้ มันจะเข้าไปถึงแก่น มันจะเข้าไปถึงหลักเกณฑ์ของศาสนา เห็นไหม นี่อ่านพระไตรปิฎกออกเป็นชั้นๆ เข้าไป

อ่านพระไตรปิฎกที่ไหน? การศึกษาเล่าเรียนอ่านพระไตรปิฎกจากตู้พระไตรปิฎก แต่การปฏิบัติ อ่านพระไตรปิฎกจากหัวใจ จากหัวใจนะ ทุกข์เกิดที่หัวใจ ตู้พระไตรปิฎกที่อยู่ในหัวใจนี้เปิดมันให้ออก ถ้าเปิดใจออกแล้วอ่านพระไตรปิฎกในหัวใจนั้นจะเข้าใจสังขารอันนั้น

โอบนโยโก ไม่มีกาล ไม่มีเวลา โอบนโยโก เรียกร้องสัตว์ทั้งหลายมาสู่ธรรม โอบนโยโก เรียกร้องเขามาสู่หัวใจกูนี้ หัวใจของกูนี้ เรียกร้องเขาเข้ามาดู มันเป็นอย่างไร มันเป็นลักษณะอย่างไร มันเป็นไปอย่างไร เห็นไหม เรียกร้อง นี่คือตัวพระไตรปิฎกที่มีชีวิต พระไตรปิฎกที่มีชีวิต พระไตรปิฎกที่ขับเคลื่อนอยู่ พระไตรปิฎกทุกข้อยู่นี้ แล้วพระไตรปิฎกนี้จะสุขข้อยู่นี้ นี่อ่านพระไตรปิฎกออกอย่างนี้ การอ่านออกคืออ่านออกจากภาคปฏิบัติ นี่ปฏิบัติเข้ามาแล้วเข้าถึงหัวใจ

ประเพณีนี้เป็นเปลือกเป็นกระพี้จะปฏิบัติธรรมมันก็ไม่ใช่ปฏิบัติธรรมมันหอรอก นี่วันพระวันเจ้าทำบุญกุศลกัน เราก็ทำ ทานก็ทานไปกับเขา เพราะอะไร เพราะเราก็รักลูกเรา เราก็รักหลานเราใช่

ใหม่ ลูกหลานเรามันจะได้โตขึ้นมา ลูกหลานเรามันจะได้มีหลักมีเกณฑ์ เราก็สอนลูกหลานเรา ก็ให้มีทาน มีศีลกันไป

แต่ถ้าเราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา เราก็พยายามถือศีลของเราขึ้นมา เราพยายามปฏิบัติของเราขึ้นมา นี่เราเป็นผู้ใหญ่แล้ว เราก็ต้องเอาบุญที่เป็นผู้ใหญ่ดี ทำไมเราเป็นผู้ใหญ่แล้วจะไปเอาบุญเด็กๆ ที่เด็กๆ มันเล่นกัน เด็กๆ มันเล่นกัน แค่อิสกริม แค่หลอกมันก็มีความสุขแล้ว อย่างเรานี่จะมีความสุขต้องมีเพชรนิลจินดา เราต้องหาเงินทองขึ้นมาถึงจะมีความสุข

อันนี้เราจะหาบุญอย่างนี้กัน ถ้าหาบุญอย่างนี้กัน เราเริ่มอ่านพระไตรปิฎกออกเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไปนะ จากแกะอักษรออก จากผสมอักษรนั้นเป็น จากตีความนั้นออกแล้วจะอ่านพระไตรปิฎกจากหัวใจ เอวัง